

Koulutus ja hyvinvointi Utbildning och välbefinnande

Hyvien yhdyspintojen merkitys

Betydelsen av fungerande kontaktytor

20.11.2023, Mari Sjöström, Kuntaliitto

Sisältö

- Yhdyspinnat yleisesti
- Oppilas- ja opiskelijahuolto
- Lastensuojelu ja koulunkäynti
- Vammaisten lasten aamu- ja iltapäivähoito

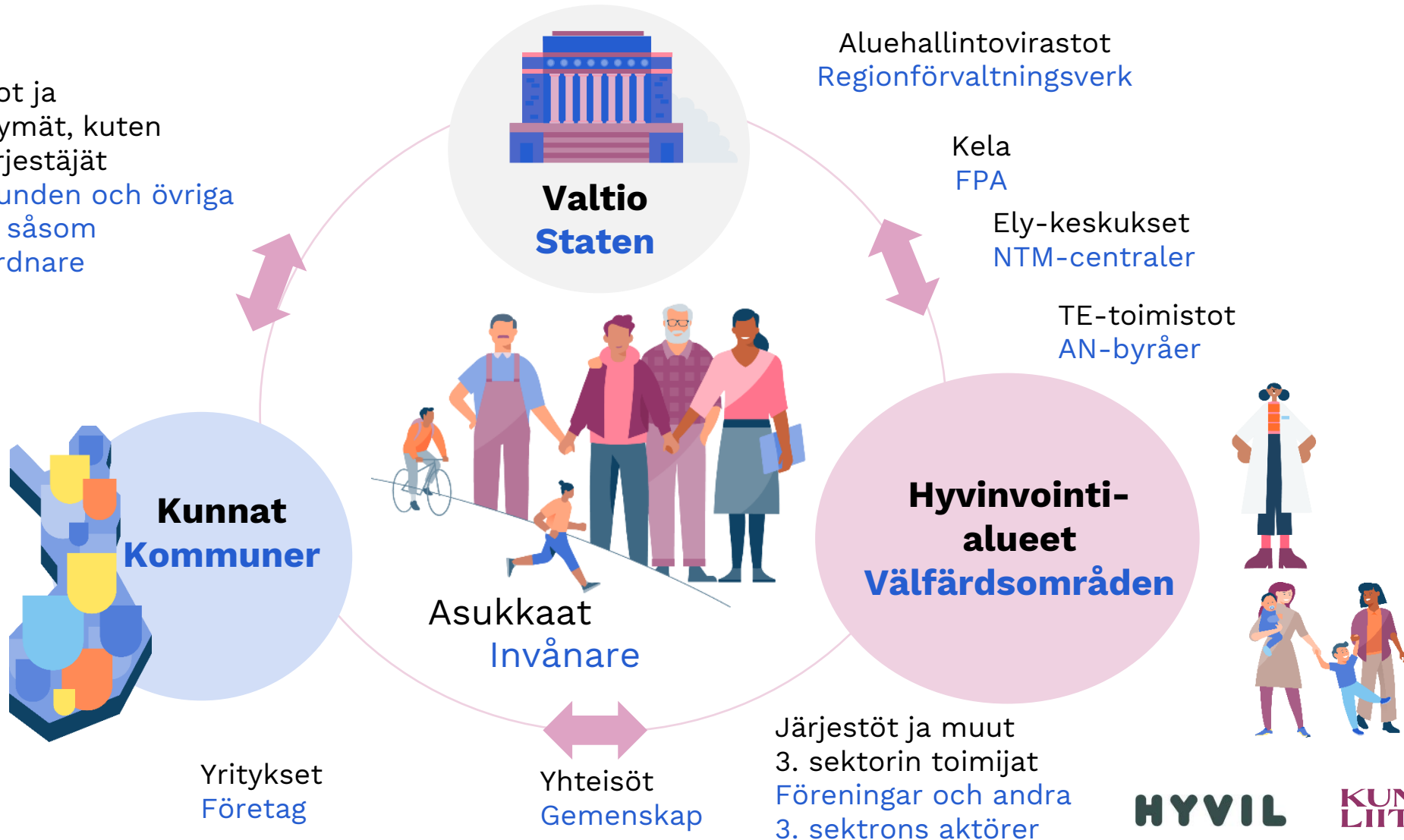
Innehåll

- Allmänt om kontaktytor
- Elevhälsa
- Barnskydd och skolgång
- Morgon- och eftermiddagsvård för barn med funktionsnedsättning

Yhdyspintoja on laajasti – uudistukset muuttavat toimijoiden rooleja ja tehtäviä

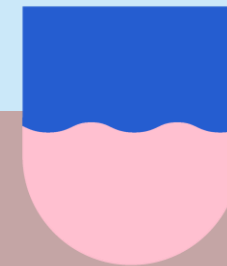
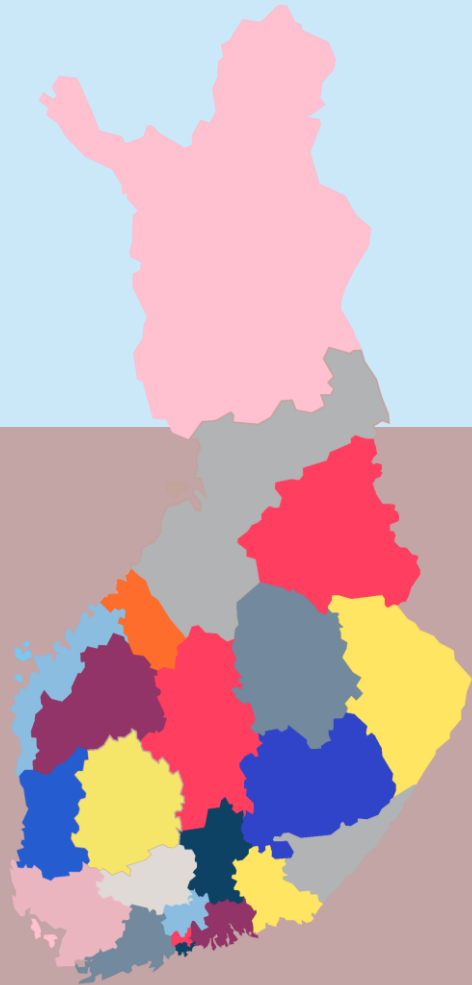
Kontaktytorna är omfattande - reformer ändrar aktörers roller och uppgifter

Maakuntien liitot ja muut kuntayhtymät, kuten koulutuksen järjestäjät
Landskapsförbunden och övriga samkommuner såsom utbildningsanordnare

Kommunerna och välfärdsområdena har gemensamma invånare och många gemensamma mål

bl.a.
Främja invånarnas välfärd
Stärka livskraften i regionerna
och kommunerna
Fungerande och kundorienterade
tjänster

Sivistyspalvelujen ja sotepalvelujen yhdyspinnat

Huomioon otettavaa

Yhteiset asiakkaat ja asukkaat

Ymmärrys yhdyspintayhteistyön merkityksestä

Ongelmien ennalta ehkäisy ja varhainen reagointi

Palvelujen integraation varmistaminen

Velvoitteet yhteistyölle (lainsäädäntö)

Sivistyspalvelut (kunnat ja muut koulutuksenjärjestäjät)

- Varhaiskasvatus
- Esi- ja perusopetus
- Lukio ja ammatillinen koulutus
- Vapaa sivistystyö
- nuorisopalvelut
- liikuntapalvelut
- kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut (HVA)

- Neuvola
- Kouluterveydenhuolto
- Sosiaalityö
- Vammaispalvelut
- Lastensuojelu
- Perhetyö
- Kuntoutus
- jne

Sekä kuntien että HVA:n vastuulla olevia palveluita

- Opiskeluhoolto
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

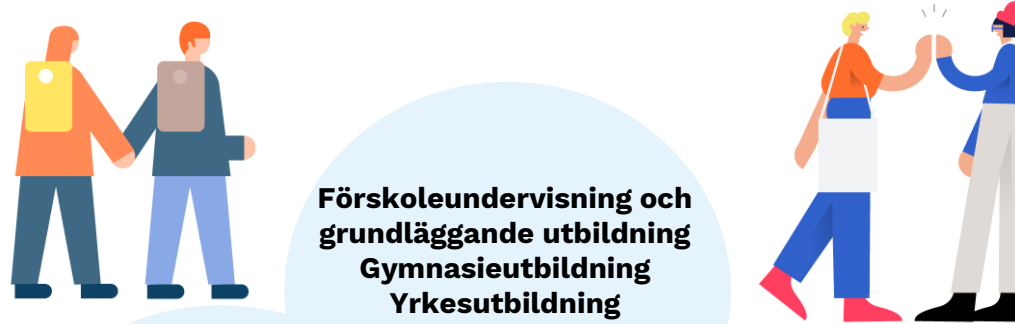
KESKEISIÄ KYSYMYKSIÄ mm.

- SISOTE-yhteistyön rakenteet ja johtamisessa ja kehittämisessä
- Toimintamallit ja prosessit palvelujen yhdyspinnoilla
- Tahtotila yhteistyön tekemiseen ja onnistumiseen
- Vastuisiin ja kustannustenjakoon liittyvät rajanvetokysymykset

Service för barn och unga i skolåldern

MÅL

- Enkel tillgång till servicen
- Sektorsövergripande, smidigt samarbete
- Informationsgången

Förskoleundervisning och grundläggande utbildning
Gymnasieutbildning
Yrkesutbildning

(kommunerna, samkommunerna och övriga utbildningsanordnare)

generellt inriktad elevhälsa
(kommuner och andra utbildningsanordnare)

Mentalvårdstjänster
Barnskydd
Funktionshinderservice
(vårdsområdet)

Kuratorer, psykologer och skolhälsovård
(vårdsområdet)

VIKTIGA FRÅGOR

- Hur ska de gemensamma processerna ledas och utvecklas?
- Arbetsfördelningen på kontaktytan
- Var, hur och när får man service och hur hänvisas man dit?

Opiskeluhuolto – järjestämisen roolit

Opiskeluhuollon pikaopas (2023)

<https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2022/2210-opiskeluhuollon-jarjestaminen-2023>

En handbok om anordnande av elevhälsan (2023)

<https://www.kommunforbundet.fi/publikationer/2022/2217-anordnande-av-elevhalsa-2023>

Järjestämisen roolit opiskeluhuollossa

Kunta / Koulutuksen järjestäjä

- Yhteisöllinen opiskeluhuolto
- Koulujen ja oppilaitosten henkilöstö
- Koulutuksen järjestäjän opiskeluhuolto-suunnitelma

Palvelujen saatavuus lähipalveluna, matalalla kynnyksellä

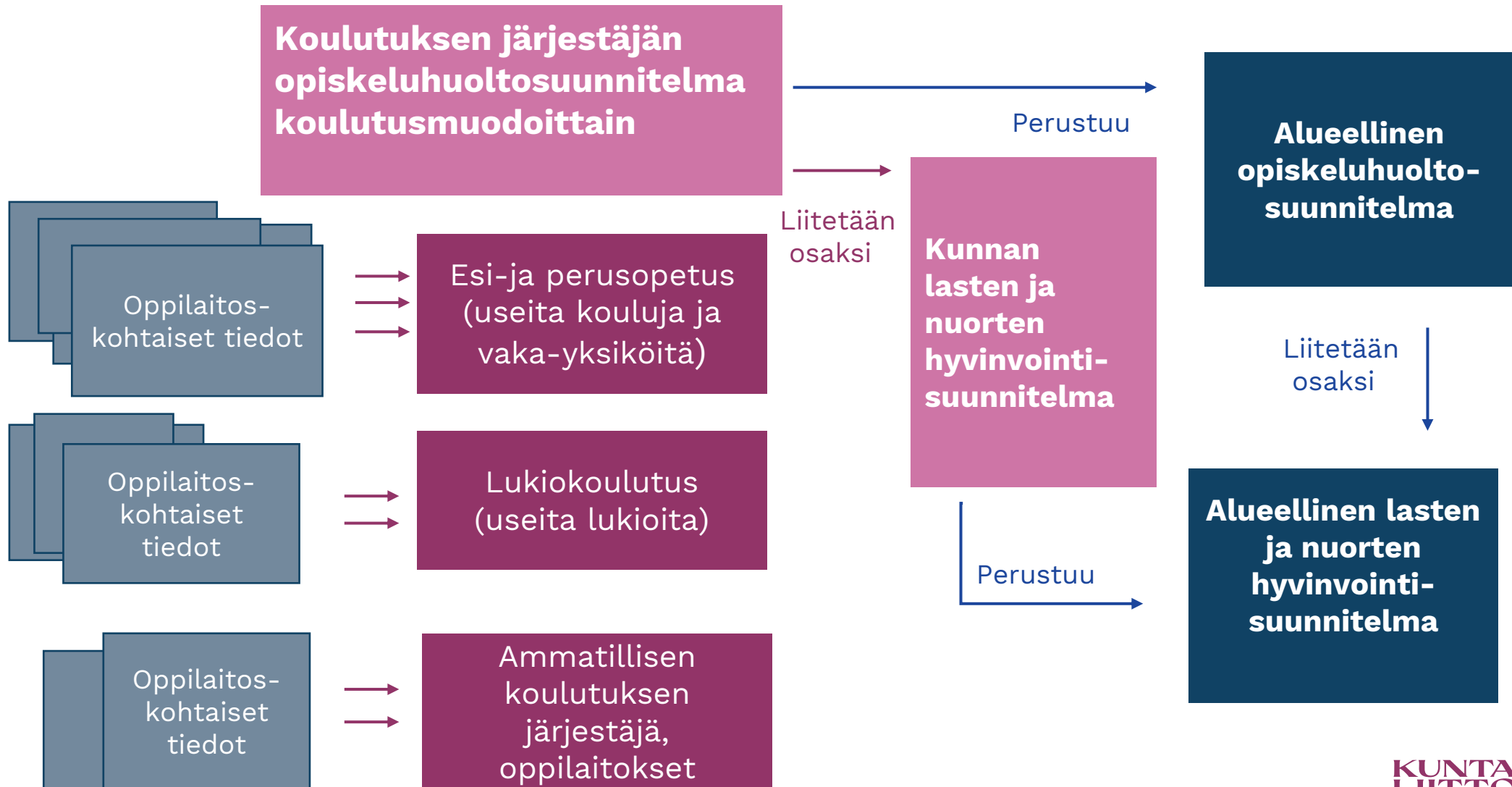
Hyvinvointialue

- Opiskeluhuollon palvelut: kuraattorit, psykologit, koulu-terveydenhoitajat ja -lääkärit, neuvola
- Alueellinen opiskeluhuollon suunnitelma

Yhteisöllinen opiskeluhuolto on ensisijaista ja kuuluu kaikille toimijoille!

Opiskeluhuollon suunnitelmat

Opiskeluhuollon yhteistyöryhmät

**Oppilaitoskohtainen
monialainen
opiskeluhoitoryhmä**

**Koulutuksen
järjestäjäkohtainen
monialainen
opiskeluhoollon
ohjausryhmä**

**Alueellinen opiskeluhoollon
yhteistyöryhmä**

- HVA:n muodostettava yhdessä kuntien kanssa
- muiden koulutuksen järjestäjien edustus

Yksilökohtainen, tapauskohtaisesti koottava
monialainen asiantuntijaryhmä

**Toteutamme kyselyn
opiskeluhuollon
tilanteesta (kunnat,
koulutuksen järjestäjät)
17.-30.11.2023**

**Vi genomför en enkät om
elevhälsans läge
(kommuner, utbildnings-
anordnare)
17-30.11.2023**

Lastensuojelu ja koulunkäynti

Lapsen sijaishuollon ja koulunkäynnin yhteinen valmistelu ja yhteistyö sijoituksen aikana vahvistavat sijaishuollossa asuvan lapsen sivistyksellisten oikeuksien toteutumista

Barnskydd och skolgång

Samarbetet mellan barnskyddet och utbildningsanordnare/ skolan stärker de kulturella rättigheterna för barn som vårdas utanför hemmet

Nostoja yhteistyön tarpeellisuudesta

- Lastensuojelulaki ja perusopetuslaki luovat puitteet lastensuojelun ja koulun yhteistyölle. **Sosiaalitoimessa ja opetustoimessa on tunnettava keskeinen lainsäädäntö ja osattava soveltaa niitä yhteistyössä.**

Kunta järjestää esi- ja perusopetusta – oppilaaksiotto prosessit tutuiksi

- Lastensuojelulain perusteella sijoitettujen oppilaiden esi- ja perusopetuksen järjestäminen on yksi kunnan järjestämismääräyksillä olevista tehtävistä.
- **Lapsen sijoittamisella on usein vaikutuksia lapsen lähikoulun osoittamiseen ja koulupaikan määräytymiseen.**
  - Kunta osoittaa sijoitetuille oppilaille perusopetuslain mukaisen lähikoulun yhdenvertaisin perustein kunnassa asuvien muiden lasten ja nuorten kanssa.
  - Lähikoulu tai muu soveltuva opetuksen järjestämispaikka osoitetaan asuinpaikan perusteella. Oikeus perusopetuslain mukaiseen koulumatkaetuun kriteereiden täytyessä.
- Lastensuojelussa voidaan katsoa hyvänä ratkaisuna, että lapsi saa jatkaa samassa koulussa kuin ennen sijoituspäätöstä, vaikka asuinpaikka muuttuu. Opetuksen järjestäjältä voidaan etukäteen selvittää, mitkä asuinkunnan opetuksen järjestäjän päättämät käytänteet ovat **jos oppilas vapaan hakeutumisoikeuden nojalla pyrkii muuhun kuin asuinkunnan hänelle osoittamaan kouluun.**
  - Kunta voi oppilaaksiotto päätöksessä asettaa ehdoksi, että huoltaja vastaa kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

**Miten sijoituspaikassa
asuvien lasten asioissa
toimitaan
koulunkäynnin osalta
(viranomaisyhteistyö)?**

**Onko hyvinvointialueen
ja kunnan tehtävät sekä
roolit selkeitä? Missä
kehitettävää?**

Vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspintayhteistyönä

Perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta

- **Kunnilla on mahdollisuus (ei velvoitetta)** järjestää perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa kunnan päättämässä laajuudessa. Toimintaa voidaan järjestää 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien erityisen tuen piirissä oleville oppilaille (Pol 17.1 §).
  - Tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua, edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta.
  - Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä (aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet).
  - Palveluun hakeudutaan kunnan edellyttämällä tavalla, maksullinen palvelu, vapaaehtoinen lapselle, koulun työvuoteen sidottua toimintaa (lukuvuosi).
- **Tarvittaessa lapselle voidaan järjestää hoitoa myös muiden lakien perusteella.**
- Kuntaliitto ja Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy ovat laatineet **muistion** vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspintayhteistyönä.
  - **Muistio sisältää tietoa kunnan perusopetuslain mukaisesta aamu- ja iltapäivätoiminnasta sekä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvasta vammaislainsäädännön mukaisesta hoidosta ja huolenpidosta.**
- Yhdyspintatilaisuus: Vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminta sekä loma-ajan toiminta 20.11. (Hyvil Oy, Kuntaliitto)

Kiitos. Tack.

Mari Sjöström

Puh 050 575 8622

mari.Sjostrom@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

www.kommunforbundet.fi